

UNIVERSITATEA DE VEST
"VASILE GOLDIȘ"
din ARAD

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА
ТА ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВознавства
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА КРАЇН ЄВРОПИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПРАВОСУДДЯ
АСОЦІАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ОСВІТНЬОГО
ТА НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В. ГОЛДІША
(М. АРАД, РУМУНІЯ)

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ БУДІВНИЦТВО НА ЗЛАМІ ЕПОХ: ПОШУКИ ОПТИМАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ

Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції

22 червня 2021 р.

Ужгород • РІК-У • 2021

УДК 342.4(063)

К 65

К 65 **Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 22 червня 2021 р.** Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021. – 268 с.

ISBN 978-617-8046-00-2

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей», яка відбулася на базі юридичного факультету Ужгородського національного університету 22 червня 2021 р.

УДК 342.4(063)

ISBN 978-617-8046-00-2

© ДВНЗ «Ужгородський
національний університет, 2021
© Видавництво «РІК-У», 2021

Васильчук Л.Б.
к.ю.н., доц.
каф. конституційного права та
порівняльного правознавства
Ужгородського національного університету
м. Ужгород, Україна

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ЕЛЕМЕНТІВ ПРАВА ОСОБИ НА БЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ДОВКІЛЛЯ

Концепція прав людини загалом виникла після Другої світової війни, але право особи на безпечне для життя та здоров'я довкілля ніколи не перебувало в пріоритеті. На даний час зазначена проблематика є новою концепцією, яка гостро обговорюється на арені прав людини. Здорове довкілля є важливим аспектом права на життя не лише для людей, але й для всіх живих істот на планеті. У зв'язку з цим, порушення права особи на безпечне для життя та здоров'я навколишнє середовище потенційно може бути порушенням основоположного права особи на життя. Погіршення стану навколишнього середовища може врешті-решт загрожувати існуванню нинішніх та майбутніх поколінь.

Конституцією України екологічні права та свободи людини і громадянина визнаються найвищою соціальною цінністю. Так, зокрема, ст. 16 Конституції зазначає, що «забезпечення екологічної безпеки та підтримання екологічної

рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, збереження генофонду Української нації – є прямим обов'язком держави». Крім того, ст. 50 Конституції гарантує «право кожного на безпечне для життя та здоров'я довкілля, а також відшкодування шкоди, завданої порушенням даного права» [1]. Зокрема, положення Основного акту держави містять гарантії щодо вільного доступу кожного до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів та предметів побуту, а також право на поширення даної інформації.

Так, право на безпечне для життя і здоров'я довкілля виступає стовпом, на якому базується фактичне право кожного громадянина вимагати виконання державою еколого-правових приписів. Дана правомочність являється комплексною категорією, якій притаманні наступні елементи: забезпечення стабільної екологічної обстановки, забезпечення екологічного благополуччя, а також сприятливого, здорового навколишнього природного середовища, запобігання настанню та усунення шкідливих наслідків природних, техногенних та антропогенних катастроф тощо [2, с.276].

На даний час думки науковців різняться щодо визначення сутності права особи на безпечне для життя та здоров'я навколишнє середовище. Проаналізувавши генезу та сутність даного явища, слід підкреслити, що під правом особи на безпечне для життя та здоров'я довкілля необхідно розуміти закріплену Конституцією України та гарантовану державою та законодавством можливість кожної особи вільно користуватися екологічно безпечним довкіллям з метою задоволення власних потреб та інтересів.

Виходячи зі змісту даного визначення а також інтерпретаційних положень чинного законодавства України, можна виді-

лити наступні компоненти права особи на безпечне для життя та здоров'я довкілля:

- Право на безпечне для життя та здоров'я навколишнє природне середовище;
- Право на законну та достовірну інформацію про стан довкілля, якість харчових продуктів та предметів побуту;
- Право на безпечні для споживання продукти харчування;
- Право на безпечні для життя та здоров'я умови праці, проживання чи навчання тощо.

Забезпечення дотримання зазначених складових права на безпечне для життя та здоров'я довкілля реалізується низкою гарантій, серед яких: здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про охорону навколишнього природного середовища, відшкодування шкоди особам, які зазнали порушення своїх еколого-правових можливостей, усунення небезпеки, яка загрожує життю та здоров'ю осіб, відвернення та усунення наслідків природних чи техногенних катастроф тощо. [3, с. 108].

Отже, право на безпечне для життя та здоров'я довкілля виступає одним із основоположних прав особи, а його забезпечення – одним із головних обов'язків держави. Стрімкий технологічний прогрес людства дає свої мінуси, поступово віддаляючи світ від екологічних еталонів, у зв'язку з цим дотримання та висока нормативна урегульованість даного права є надзвичайно важливою на сьогоднішній час.

Література:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Півненко Л.В. Конституційне право людини на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Молодь і технічний прогрес в АПВ». 2020. С.276-277.
3. Герасько М.Г. Захист права на безпечне для життя і здоров'я навколишнє природне середовище на теренах України. Медичне право. №5 (61). 2009. С. 107-112.

Зміст

Напрям 1

КОНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ	10
Белов Д.М. ОСНОВНИЙ ЗАКОН УКРАЇНИ – ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	10
Бисага Ю.Ю. РОЛЬ ТА МІСЦЕ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СИСТЕМІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	17
Бородач Т. В. КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ - ПРАВА ДЕТЕРМІНАНТА УТВЕРДЖЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	21
Васильчук Л.Б. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ЕЛЕМЕНТІВ ПРАВА ОСОБИ НА БЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ДОВКІЛЛЯ ...	24
Копча В. В. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВЕРХОВЕНСТВА УКРАЇНИ ...	28
Ланкевич А.З. ДЕЯКІ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У КОНСТИТУЦІЙНОМУ ПРАВІ.	36
Огнев'юк Т.В. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ДЕРЖАВНОГО ЕКСПЕРТНОГО ЦЕНТРУ МОЗ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДЕРЖАВНОЇ РЕЕСТРАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ	44
Ореховський М.Л. ЗАХИСТ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ – ОБОВ'ЯЗОК ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ.	49
Орос М. М. МІСЦЕ ТА РОЛЬ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	52
Пирога І. С. ПРАВО ЛЮДИНИ НА ГІДНИЙ РІВЕНЬ ЖИТТЯ.	56

Ремінська Ю.Ю. КРИТЕРІЇ ПРИЙНЯТНОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ: ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У ГРУПІ КРАЇН СХІДНОЇ ЄВРОПИ	62
Сарай Р.Д. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРИНЦИПИ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.	70
Фаловська І.М. ДО ПИТАННЯ ПРО ПРИРОДУ ПРИНЦИПУ ПРАВОВОЇ РІВНОСТІ	74

Напрямок 2

МЕТОДОЛОГІЯ ОНОВЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ	77
Machovenko J. KONTRAFAKTINIO ISTORINIO MODELIAVIMO PERSPEKTIVA TIRIANT GEGUŽĖS TREČIOSIOS KONSTITUCIJA	77
Бадзельюк П.П. ПРОФЕСІЙНА ПРАВОСВІДОМІСТЬ ТА ПРАВОВА КУЛЬТУРА АДВОКАТА	84
Батанов О. В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО УНІТАРИЗМУ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ	88
Бисага Ю.М. АКТУАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ ...	94
Гарагонич О.В. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН І МОДЕРНІЗАЦІЯ (ОНОВЛЕННЯ) ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ	97
Гомонай В.В. БАЗОВІ ТЕНДЕНЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНО- ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАБУТТЯ ПОВНОПРАВНОГО ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ ТА В ОРГАНІЗАЦІЇ ПІВНІЧНОАТЛАНТИЧНОГО ДОГОВОРУ	106
Гришко Л.М. ЕВОЛЮЦІЯ ПОГЛЯДІВ ЩОДО ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ІНСТИТУТУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ЗА ЧАСИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ	109

Заборовський В.В. ДЕЯКІ НЕДОЛІКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА АДВОКАТСЬКИЙ ЗАПИТ В АСПЕКТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ	115
Коломієць В.А. ОBOB'ЯЗОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЗДІЙСНЮВАТИ ЗАХИСТ СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ У СВІТЛІ СИСТЕМНОГО ТЛУМАЧЕННЯ СТ. 17 КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ.	121
Радченко О.І. ID-ПАСПОРТИ: КРОК НА ЗУСТРІЧ ЛЮДИНІ ЧИ ЗАГРОЗА ЇЇ ОСОБИСТИМ ПРАВАМ?	126
Сердюк Н.А. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ОРІЄНТИРИ МОДЕРНІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ В УКРАЇНИ	131
Сидій О. МОДЕРНІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ЗАБОРОНИ ДІЯЛЬНОСТІ АНТИДЕМОКРАТИЧНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ	137
Ямельська Х.Ю. КОНСТИТУЦІЙНА МОДЕРНІЗАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПОСТМОДЕРНИХ МАРКЕРІВ ЛЮДИНОЦЕНТРИСТСЬКОЇ ПРАВОВОЇ ІДЕОЛОГІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ГІДНІСТЬ.	140

Напря́м 3

КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЇ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОСУДДЯ	143
Берч В.В. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОЧИНСТВА СУДОМ ПРИСЯЖНИХ У ФРАНЦІЇ	143
Іванов А.Б. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГЕНЕРАЛЬНОЇ РАДИ СУДОВОЇ ВЛАДИ У ІСПАНІЇ	148
Кравчук В.М. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ЗАЙНЯТТЯ ПОСАДИ СУДДІ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ	152

Марченко М.В. ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ АКТИВ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ АНАЛІЗУ ПРАКТИКИ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ ...	158
Медвідь А. Б. ЩОДО ПРАКТИКИ ОФІЦІЙНОГО ТЛУМАЧЕННЯ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ ГАРАНТОВАНОГО КОНСТИТУЦІЄЮ УКРАЇНИ	165
Сарай А.І. КОНЦЕПТУАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД: ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЄСПЛ	172
Свида О.Г. ПРИСЯГА ПРОФЕСІЙНИХ СУДДІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС: ОКРЕМІ ПИТАННЯ	177
Сиза Н.П. УЧАСТЬ НАРОДУ У ЗДІЙСНЕННІ ПРАВОСУДДЯ ЧЕРЕЗ ПРИСЯЖНИХ: ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЗАСАДИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ	184
Щербанюк О.В. СТРАТЕГІЯ РЕФОРМУВАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДОЧИНСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	190

Напрямок 4

ПРИРОДА ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В СУЧАСНІЙ ДОКТРИНІ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ.....	196
Єленіна Ж.М. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА СПЕЦИФІКА ГІБРИДНОЇ МОДЕЛІ СУДУ ПРИСЯЖНИХ	196
Зозуля О.І. ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТИМЧАСОВОЇ СЛІДЧОЇ КОМІСІЇ ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ПАРЛАМЕНТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	199
Ісламова А.В. ДИСКРЕЦІЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ЩОДО БЛАГОДІЙНИЦТВА У КОНТЕКСТІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ.....	206

Макошій Ю.Д. ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРОКУРОРОМ В СУДІ ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ: ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ	209
Мішина Н.В. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ: ПРОБЛЕМА ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ	219
Натуркач Р.П. ПРИНЦИП НЕЗАЛЕЖНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ ДЕРЖАВИ	223
Тетерук А.А. ДЕРЖАВНА СЛУЖБА: ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ЄВРОПЕЇЗАЦІЇ У СВІТЛІ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ	225

Напрям 5

ДОКТРИНА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	228
Берлінгер Д., Громовчук М.В. ПРАВО ЛЮДИНИ НА ШТУЧНЕ ЗАПЛІДНЕННЯ: БІОЕТИЧНІ ЗАСАДИ	228
Грень Н.М. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ	237
Дешко Л.М. ОBOB'ЯЗОК ДЕРЖАВИ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА КОЖНОГО НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ	242
Жаровська І.М. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ	244
Менджул М.В. ЄВРОПЕЇЗАЦІЯ ІНСТИТУТУ ШЛЮБУ В УКРАЇНІ ТА ДОСВІД СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА	250
Нечипорук А.Ю. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРАВА ВЛАСНОСТІ КРІЗЬ ПРИЗМУ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.	254
Пархоменко С.А. ДО ПИТАННЯ МЕЖ ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ГЛАВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ЩОДО ІНТЕГРАЦІЇ В НАТО	258